

2x

2 • 2024
JOULUKUU

Julkaisija:
Kakskertaseura ry

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Vuosikokouskutsu	5
Vuoden Kakskertalainen	6
Lukuvinkki	11
Saarten puutarhakerho.....	13
Kaksikerran kirkon jouluseimi aloittaa joulun odotuksen	16
Tuttuja vai tuntemattomia	18
Matalan kynnyksen avointa päivätoimintaa Suvituulessa.....	22
Ohjattua liikuntaa saarilla	24
Kaksikertaseuran tapahtumia 2024	25
Kotiseutuliiton tervehdys juhluvuoden päättyessä	32
(Ilmoituksia)	34-38
2X-lehden toimitus.....	40
Kaksikertaseura ry ja hallitus – yhteystiedot; liity jäseneksi	42
Kaksikertaseuran myyntituotteet.....	43

Kansikuva Raimo Västinsalo, kuva Jaakko Tolonen

Pääkirjoitus

Tervehdys Kaks kertaseuran jäsenet ja yhteistyökumppanit.

Talven ensilumi satoi juuri maahan ja loi luonnon kauniiksi sekä valoisemmaksi. Berneillääkin oli aivan eri into lenkillä, kun sai haukata uutta lunta suun täydeltä. Linnuille tuli kiire ruokinnalle, vaikkei tämä kauan kestä, maanantaina sataa jo vettä.

Vuosi on kohta taputeltu, kunhan loppuvuodesta vielä selvitään. Ei tahdo näissä touhuissa perässä pysyä, miten sitä ollenkaan ehti, kun töissä kävi.

Tuleva vuosi ei varmaan tuo yhtään helpotusta eläkeläisen kiireisiin. Kaks kertaseuralla on juhluvuosi, mittariin tulee 70 vuotta täyteen keväällä. Juhlia

vietämme Kaks kertapäivien yhteydessä kesäkuun lopussa, Kaks kertaseura on päävastuussa järjestelystä. Tarkoitus on järjestää uusiakin tapahtumia jäsenistöle kuin myös kaikille saarelaisille. Kalenteriin on jo suunniteltu tapahtumia ja osa on vielä työn alla. Hyviä toteuttamiskelpoisia ideoita otetaan mielellään vastaan.

Syksyn keskusteluissa on noussut esille taas ajankohtainen sähkö sopimus. Jokainen on varmaan omalta osaltaan ratkaisunsa tehnyt, ainakin pitkäaikaisen sopimuksen osalta. Kun itselleni viimeinen kallis sähkö lasku tuli niin laskin mitä

vuositasolla säästää, mukava summa siitä kertyy. Tämä helpottaa suuresti niin omaa kuin muidenkin saman sopimuksen ottaneita. Voi huoletta laittaa sorvin pyörimään.

Rauhaisaa Joulun odotusta ja Hyvää Uutta Vuotta.

t: Rami

Talven ensi lumi. Kuva: Jarkko Koskinen

VUOSIKOKOUSKUTSU

**Kaks kertaseura ry:n vuosikokous pidetään tiistaina 28.1.2025 kello 19
Kakserran Seuraintalolla, osoite Samppaantie 90.**

ESITYSLISTA

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri sekä kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja ääntenlaskijaa.
- 3 Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 4 Esityslistan hyväksyminen
- 5 Esitetään vuoden 2024 toimintakertomus
- 6 Esitetään tilivuoden 2024 tilinpäätös ja toiminnantarkastajien kertomus
- 7 Päätetään tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille sekä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös mahdollisesti antaa aiheutta
- 8 Hyväksytään vuoden 2025 toimintasuunnitelma
- 9 Hyväksytään vuoden 2025 talousarvio ja määrätään jäsenmaksun suuruus
- 10 Päätetään hallituksen jäsenten ja tilin-/toiminnantarkastajien palkkioista
- 11 Valitaan seuralle puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka toimivat samalla hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana sekä erovuoroisten (4) jäsenten tilalle uudet jäsenet
- 12 Valitaan kaksi varsinaista tilin-/toiminnantarkastajaa ja heille varahenkilö
- 13 Päätetään vuosikokouksen koollekutsumistapa 7 §:n määräämissä rajoissa
- 14 Käsitellään muut mahdolliset esille tulevat asiat, joista hallitukselle on tehty esitys vähintään kolmekymmentä (30) päivää ennen kokousta tai jotka hallitus haluaa vuosikokoukselle esittää.
- 15 Ilmoitusasiat
- 16 Muut asiat
- 17 Kokouksen päättäminen

TERVETULOA
Hallitus

Yksityiskohtaisempi kokousmateriaali (mm. tilinpäätös ja toimintasuunnitelma) julkaistaan seuran kotisivuilla www.kaks kertaseura.fi, kun ne valmistuvat, ja ovat saatavissa myös kokoustilassa.

Vuoden Kakskertalainen

Brittis ei pelkää mitään

Vuoden Kakskertalainen on tänä vuonna Kakskerran sopimuspalokunnan eli SPK:n hallituksen puheenjohtaja Britt-Marie Juup, paremmin tunnettu eläinsuojelun suurena sieluna. Pienestä pirpanasta asti hän on ollut eläinten puolustaja ja pelastaja.

Britt-Marie, tuttavallisemmin Brittis, asuu Vapparin rannalla, Kakskerran itäisimmän niemen päässä. Villa Vapparn on ollut suvussa kokonaisen vuosisadan. Sen hankki aikoinaan Brittiksen äidin isoisä vuonna 1924.

Lähes kuuden hehtaarin tontilla on äkkiä laskien neljästä kuuteen rakennusta. Niistä isoimmasta, Villa Vapparnista, jossa Brittis asuu, muunnettiin viime vuosisadan alussa näyttävästä saaristohuvilasta pienempi ja modernimpi funkismökki.

Sitä leikkausta Britt-Marien on vieläkin vaikea antaa anteeksi.

***

Villa Vapparnissa asustaa Brittiksen lisäksi muitakin. Kun kolkutamme avoi-

Voitto on Brittiksen elämäkumppanin, Sepon koira.

men oven pieleen, oviaukkoon pelmataa kolmen koiran lauma tervetuliaisriemua tulvillaan.

- Voitto, Sassa ja Karkki, koirien takaa ilmestynyt Britt-Marie esittelee. Rescuekoiria kaikki, niin kuin nykyään sanotaan: hylättyinä pelastettuja. Sassa tulee hiukan muiden perässä. Se on kuuro ja so-

kea, mutta pärjää laumassaan luontevasti.

Koirat kuuluvat sekä Brittiksen elämään, että hänen elämäntyöhönsä Turun Eläinsuojeluyhdistyksen ja eläinhoitolan kantavana voimana. Ensin omistautuneena vapaaehtoisena, sitten toiminnanjohtajana. Siitä pestistä hän jäi eläkkeelle viime vuodenvaihteessa.

Eläinsuojelija hän on ollut pienestä pitäen.

- Olin kolmen vanha, kun kiipesin isän kanssa meidän kalliollemme ja tulin talanneeksi muurahaisen. Muistan kun isä kyykistyi viereeni ja katsoi silmiin: Brittis, tiedätkö että tuolla muurahaisella on siellä kotikeossaan siskoja ja veljiä. Ajattele kun ne menevät illalla nukkumaan ja kysyvät: äiti, missä pikkusisko on?

Nytkin Britt-Marien silmissä kiiltää epäilyttävästi, kun hän kertoo ensimmäisestä kohtaamisestaan eläinsuojelukysymysten kanssa.

Kun hän täytti seitsemän, isoisä antoi hänelle lahjaksi Turun Eläinsuojeluyhdistyksen jäsenkortin.

- Nyt on sinun tehtäväsi puhua eläinten puolesta. Ne eivät itse siihen pysty, isoisä sanoi.

Siitä lauseesta tuli tienviitta Britt-Marien elämänpolulle. Vai sanottaisiinko poluille, sillä niitä on ollut enemmän kuin yksi.

***

Toinen polku on kulkenut palokuntaatteen kautta. Se lähti siitä, kun Kaks-

Juttutuokio Villa Vapparnin laiturilla.

kertaan muuttanut palomies kysyi Britt-Marielta: eikö täällä ole ollenkaan palokuntaa?

Kaks Kerran kuntaan oli talvisodan vuonna 1939 perustettu vapaapalokunta, ja se toimi reippaasti aina kunnan pakkoliitokseen 1968 asti. Sen jälkeen toiminta hiipui, ja tien varrella, lähes nykyistä uutta palokuntarakennusta vastapäätä seissyt vanha paloasema purettiin.

Britt-Marie otti haasteen vastaan ja kutsui kokoon kiinnostuneita kaks kertalaisia. Kaupungin palolaitokselta saatiin lahjaksi vanhaa kalustoa, ja porukalle neuvoteltiin lupa harjoitella Harjattulan ”lasipalatsin” autotallissa. Siellä vastaperustettu Kaks Kerran VPK toimi vuosina

1995-2020 – aina siihen asti kun Satavan uusi paloasema valmistui.

Britt-Marie Juup on nyt kolmatta kautta Kaks Kerran sopimuspalokunnan puheenjohtaja. Vaikka hälytyksiä onkin harvoin – Brittiksen mukaan Kaks kerta on hyvin turvallinen paikka – palokunta toimii täysillä. Maanantaisin on harjoitukset, joihin pääsee osallistumaan jo 16-vuotiaana. Nuoriso-osastossa on 15 innokasta 6-16-vuotiasta, ja nais- ja tukijaostoissa puuhataan täysillä palokuntalaisten tukena.

- Totta puhuen, en ole koskaan tavannut niin aktiivisia naisia kuin näillä saarilla, Brittis ihastelee.

Monta vuotta palokunnan yhteydessä toimi myös eläinpelastusosasto, mutta sille sopivia hälytyksiä tuli niin vähän, että osasto päätettiin lopettaa. Hätään joutuneita eläimiä pelastetaan silti aina kun eläinhädästä ilmoitetaan.

***

Britt-Marie Juupia voi hyvällä syyllä sanoa luonnonlapsiksi. Hän on kasvanut keskellä kaks kertalaista luontoa ja seikkailut kaiket kesät Vapparin rannalla Harjattulan takaisessa kesäparatiisissaan.

- Jo pienenä intin, että haluan muuttaa tänne kokonaan asumaan, Brittis tunnustaa.

Silloin hänelle sanottiin, ettei kesähuvilassa voi asua talvella.

Brittis ei ottanut kieltoa täydestä – ei silloin, eikä vuosia myöhemmin, kun avioero heitti hänet äkillisen muuttopäätöksen eteen. Hän halusi kotiin, eikä mikään muu paikka tuntunut niin kodilta kuin Villa Vapparn, lapsuuden ja kesien luontoparatiisi.

- Melkein synnyinkin täällä. Tässä isossa huvilassa oli suvulla juuri suuret hau-

Lastenlasten riemuksi Näsuddin viimeisin maja on rakennettu puuhun.

kipäivälliset, kun äiti äkkiä nousi ylös ja sanoi: nyt on kiire! Hänet kyydittiin saman tien Seikon sairaalaan Turun Brahenkadulle, ja muutaman päivän päästä tultiin tyttövauvan kanssa takaisin.

Pikku perheelle rakennettiin erillinen pieni huvila muiden vierelle. Siitä tuli Britt-Marien koti ja tukikohta. Ensin keksäisin, sitten aikuisena vuoden ympäri.

***

Vuosi oli 1981, kun Britt-Marie jätti kaupunkielämän mukavuudet. Joku toinen olisi ehkä pitänyt vanhoja, peruskuntotaisia kesämökkejä ympärivuotiseen asumiseen soveltumattomina, mutta ei Brittis. Kun kaupunkiasunto jäi erossa miehelle, Britt-Marie toteutti elämäntapaan haaveensa ja perusti kotinsa Kakskertaan, lapsuutensa pieneen punaiseen mökkiin.

Mukavuuksia siellä ei ollut, ellei sellaiseksi laske Kaksikerran vehreää luontoa ja Vapparin kimmeltäviä aaltoja. Talven kylmyys hiipi sisään mökin eristämättömistä seinistä.

- Aina kun lähdin kylään, otin mukaani pyyhkeen ja kysyin, saanko käydä suihkussa. Paras joululahjani oli styroksinen puuceen istuin, toiseksi paras villasukat, Brittis muistelee.

Ensimmäisen talven jälkeen Britt-Marie soitti serkulleen, joka hallinnoi isompaa mökkiä eli Villa Vapparnia, ja kysyi, saisiko hän muuttaa siihen asu-

maan. Serkku vastasi, että muuten kyllä, mutta eihän siinä voi talvella asua!

Britt-Marien vastaus oli hersyvä nauru: hän oli selvinnyt pahemmastakin.

Talvi oli kuitenkin haaste Brittiksen elämille. Niihin aikoihin hän oli pankissa töissä, kahlassi talvella hangessa autolle ja kuljetti koirat ja kissan työpäiväksi Anja Eerikäisen hoitoon.

Yksin ei Brittis kuitenkaan joutunut valtakuntaansa hoitamaan. Hän löysi pian elämäkumppanin, nuoruudenrakauden, joka innostui tarttumaan Villa Vapparnin elämänmenoon, ja auttoi käteväenä miehenä rakentamaan siitä yhä paremman kodin.

- 34 vuotta oltiin naimisissa, ennen kuin hän menehtyi. Ne olivat hyviä vuosia, Britt-Marie muistelee.

Mittava remonttiurakka ei vielääkään ole valmis, mutta yksin ei Brittis sitä nytkään hoida. Hänen nykyisellä elämäkumppanillaan on Hirvensalon urheilutalolla, Syvälahden koulun takana kuntokeskus, Sepon Liikuntapalvelut, joka auttaa monia kakskertalaisiakin pääsemään vahvaan kuntoon.

Yhdessä vaarat ja vaikeudet kohdataan, Brittis tuumii.

- Vaikken minä ole koskaan pelännyt mitään...

Villa Vapparnin makuuhuoneen peilistä kurkistavat tämän jutun tekijät: Eva, Ritva ja Brittis.

Lukuvinkki: Virve Myllymäki

Torpan tytön elämänmittainen koulutie

Tarina alkaa 1800-luvun loppupuolelta Kaarinan pitäjän Kairisten Ylitalosta, jota pitää poikkeuksellisesti veljessarjan toiseksi vanhin poika, Antti. Vanhempi veli, Jussi, elelee torpparina läheisessä Kastun torpassa tehden taksvärkkipäivänsä veljelleen. Jussin avioliitosta Miina-piian kanssa syntyy kahdeksan lasta, joista vanhin Maria (Maiju) on kirjan päähenkilön äiti.

Miina jää leskeksi lapsikatraansa kanssa nuorimmaisen Jalmarin ollessa kuu-kauden ikäinen vuonna 1880.

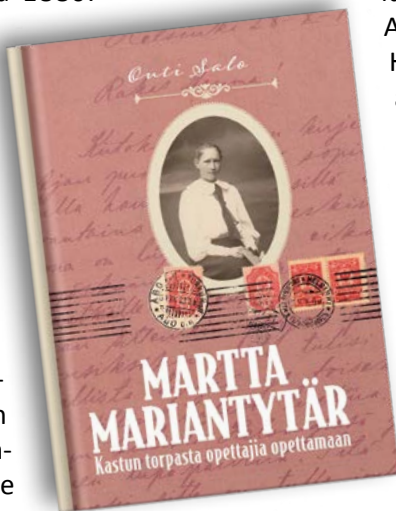
Hänellä on huoli torpan töistä ja toimeentulosta. Päättäväisyydellä, kovalla työnteolla ja si-
sukkuudella Miina kaitsee katrastaan. Vanhimmat tyttäret Maria ja Johanna ovat tuolloin 16- ja 13-vuotiaita ja heistä on korvaamaton apu lastenhoidossa ja huusholitöissä. Noin kymmenen vuotta myöhemmin vuonna 1891 syntyy Marialle avioton tytär Martta, joka

varttuu samassa katraassa tätiensä ja enojensa kanssa.

Nummen kansakoulu perustetaan Kaarinan kirkon viereen vuonna 1883. Miinan lapsista nuorimmat pääsevät kouluihin, mikä ei tuolloin ollut itsestään-selvyyttä. Martta Mariantytär aloittaa vuonna 1900 koulutiensä, josta tulee hänelle elämänmittainen taival.

Martan koulupolku vie Nummen kansakoulusta Turun suomalaisen tyttökoulun kautta Keisarilliseen Aleksanterin yliopistoon Helsinkiin, jossa hän aloittaa historiallis-kielitieteelliset opintonsa vuonna 1912. Akateemisen työuransa hän tekee lehtorina opettamalla tulevia opettajia Jyväskylän, Sor-tavalan ja Rauman seminaareissa.

Henkilöiden elämä peilautuu historiallisten tapahtumi-

en kautta. Martan elinaikana soditaan kolme kertaa. Sisällissotatavalvena 1918 Martta sijaistaa Nummen kansakoulussa. Sekavissa oloissa Martta murehtii pieniä koululaisiaan. Sortavalaan Martta ja Maiju-äiti muuttavat ”loppuelämäksi”, mutta lähtö sodan melskeen keskeltä – kahdesti - on sekä Martalle mutta etenkin Maijulle raskas koettelemus.

Nykytermein ilmaistuna lähipiiri tarjoaa Martalle vahvan turvaverkoston. Kirjasta välittyy tiivis yhteydenpito ja avunanto suvun kesken. Tädit avustavat Martan opintoja taloudellisesti ja Jalmary Kairisen maatila Yläneen Keihäskoskella tarjoaa turvaa. Martan ja Maijun yhteiselo kestää äidin eliniän. Maiju seuraa tyttärtään seminaaripaikkakunnille ja järjestelystä hyötyvät molemmat. Äidillä on seuraa ja Martta välittyy huushollin pidolta ja voi keskittyä työhönsä.

Kerronta on elävää, kielellisesti sujuvaa, tyyliltään fiktiivistä, mutta faktoihin pohjautuvaa. Kuvitteelliset, Turun murteella käydyt dialogit rytmittävät faktapitoista sisältöä. Henkilöt, tapahtumat ja paikat ovat todellisia, mikä tuo tarinan lähelle lukijaa. Martta Kairisen henkilökuvan lisäksi teos kuvaa suomalaisen koululaitoksen ja naisten yhteiskunnallisen aseman historiaa. Samalla se todistaa kansakoululaitoksen merkityksen tasa-arvon edistäjänä ja hyvinvointiyhteiskunnan yhtenä peruspilarina.

Faktat alkavat keskustella muistojen, kuvien ja kirjeiden kanssa, toteaa Outi Salo esipuheessaan. Hän on käyttänyt

lähteinä kirjeitä, valokuvia, Martan vieraskirjaa ja muistiinpanoja sekä suvun tarinoita ja omia muistoja. Faktoja on täydennetty arkistoista löytyvillä dokumenteilla.

Kirjan ulkoasu herättää kiinnostuksen, sen visuaalisuus puhuttelee. Valokuvat, lehtileikkeet, postikortit täydentävät tarinaa. Kirjan on taidokkaasti taittanut kirjoittajan tytär, graafinen suunnittelija Hanna Huhtanen.

Martta Kairinen oli Outi Salon äidin serkku ja samalla hänen kummitätinsä. Nykyisin Loimaalla asuva eläkkeellä oleva psykologi on kirjoittanut aikaisemmin lastenkirjan Puukenkäkesä sekä lukuisia psykologian oppikirjoja.

Salo, Outi: Martta Mariantytär – Kasnut torpasta opettajia opettamaan, 2024, BoD, 311 s.

Saarten puutarhakerho

- paras idea ikinä!

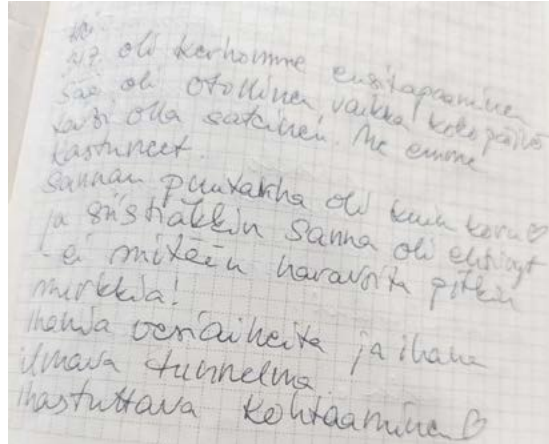
Joskus sitä vaan tulee hyviä ideoita. Yksi näistä parhaista ideoista on ollut perustaa Satava-Kaksikerran puutarhakerho. Ajatus lähti ihan itsekkäistä syistä - halusin päästä kurkkimaan muiden pihuille ja saada inspiraatiota miten pihoja voi laittaa ja ehkäpä saada vertaistukea ja jaettua taimia samalla.

Kesällä 2023 muutama rohkea saarelainen suostui onneksi lähtemään mukaan ja siitä se sitten lähti. Ja täytyy sanoa, että kaikki odotukset ja enemmänkin on täyttynyt. Olen tutustunut useisiin upeisiin pihoihin, mutta ennen kaikkea olen saanut tutustua upeisiin saarten ihmisiin ja heidän tarinoihinsa.

“Mieletön esteettinen ja kuttuurinen elämys”

Tärkeintä kerhoissa on tietysti kerhovihko. Ilman vihkoa ei voi pitää kerhoa. Puutarhakerhon vihkossa on nyt 12 merkintää. Vihkoon kirjataan tietysti säätilat, paikallaolijat, tunnelmat ja kaffetarjottavien parhaat reseptit. Vihko kiertää aina seuraavalle pihastelijalle, joka kirjoittaa edellisestä tarinat ylös. Tässä ju-

tussa otsikoissa onkin vihkosta poimituna lausahduksia, jotka kuvastavat varmasti kerhon fiiliksiä hyvin.

Vihko on tärkeä!

“Pihalta löysimme monenlaisia pensaita - nimetkin löytyivät melkein kaikille!”

Onneksi vihko on ollut mukana, sillä siinä on kirjattuna aika monta uutta kasvilajia, joista en ollut koskaan kuullutkaan, kuten: hipatuija, maruna, hopeapiiska ja voikeltano. Täytyy sanoa, että Google Lens ja muut kasvintunnistussovellukset

Töyhtöangervo.

ovat olleet ahkerassa käytössä kerholaisilla. Kerran vieraslajiksi päivitelty japanintatar vaihtuikin töyhtöangervoksi ja emäntä huokasi helpotuksesta, kun hienot puskat saivatkin jäädä. Hyviä vinkkejä on myös saatu jokaiselta pihalta. Eräessä puutarhassa olikin kaukaa viisaasti alettu kirjoittamaan lajien nimiä tikuille, ei niitä muuten kukaan muistaisi ulkoa, lajeja kun oli jo satoja.

“Taide on läsnä pihalla joka suunnassa ja joka käännöksen jälkeen paljastuu aina joltain uutta!”

Ideoiden varastaminen ja kopiointi on kerhossa täysin sallittu. Itselle on tullut niin monta hyvää ideaa muiden pihoilta - vielä kun ehtisi ne kaikki toteuttaa (onko 8 teehuonetta takapihalle liikaa?). Ja jos ei pääse paikalle, olemme jakaneet

ryhmässä kuvia pihoilta puutarhurin luvalla.

“Ihana puutarha, piha ja mökki komean vuoren sylissä, täynnä historiaa”

Kaikkia pihoja, joihin olemme olleet onnekkaita pääsemään tutustumaan, on yhdistänyt rakkaus kasveihin, pihan laittoon ja kauneuteen. Muuten pihat ovat olleet keskenään hyvin erilaisia. On vanhan torpan puutarhaa, josta joka vuosi ilmestyy uusia tuttavuuksia ja vanhoja perennoja. On uudisrakennuksen japanilaishenkistä jylhyyttä, jossa oma Markku hoitaa uudet istutuslaatikot tuosta vain - oispa kaikilla oma Markku! Sekä 80-luvun pihaa, joka on pullollaan luumu- ja viinimarjapensaita. Ja on pihoja, joissa vasta suunnitellaan puutarhaa ja tarve on vertaistuelle.

Välillä on käyty myös saarten ulkopuolella ekskursiolla - Hirvensalosta jopa ihan mantereella asti. Pääosa kohteista on kuitenkin Satavan ja Kakskeran alueella, joten mukaan on helppo hilpaista vaikka pyörällä. Samalla muuten oppii tuntemaan lähialuettakin paremmin.

“Rakkaita muistoja täynnä olevalla pihalla kasvoi vaikkamitä”

Yhteistä kerholaisilla on myös se, että ymmärrämme nyt paremmin, että joskus vaan ei mene niinkuin Strömsössä: peura syö myrkylliset marjakuuset, talvi vie ihanat kärhöt tai myrsky katkoo magnolia. Mutta aina silti puutarhoissa tapahtuu jotain yllättävää ja ihanaa ja kuolleeksi luultu puska virkoo eloon.

“Kokemus oli huumaava. Tunsin itseni presidentilliseksi!”

Nyt on toinen kesä puutarhakerhoa takana ja ryhmässä on 31 jäsentä ja yleensä pihäkäynneillä on ollut viidestä kymmeneen henkeä. Pakko ei ole missään nimessä omaa pihaa esitellä - saa tulla ihan vaan kurkkimaan muiden pihoja, mutta huomaan, että parin kerran jälkeen aika moni on lopulta uskaltanut avamaan meille oman pihan portit. Ryhmään pääsee mukaan ihan vain vaikka laittamalla minulle viestiä. Kyselen ke-

Pihan patsaita. Kuva: Heli Mäki-Arvela

vällä taas Satava-Kakskerta facebookryhmän kautta uusia tulijoita, sillä kerho (ja vihko) kaipaa uusia pihvoja taas kurkittavaksi ja ihasteltavaksi.

Kerholaisia. Kuva: Tiia Tuominen

Kaksikerran kirkon jouluseimi aloittaa joulun odotuksen

Erilaisia Jouluseimiä on joulun aikaan esillä kirkoissa ja seurakunnan tiloissa. Jouluseimi eli seimiasetelma on jouluevankeliumin hahmoista rakennettu asetelma, jossa seimen äärellä Jeesus-lapsen ympärillä on Maria ja Joosef, enkeli, paimenia, itämaan tietäjiä ja tallin eläimiä. Jouluseimi tuo eteemme rauhan ja rakkauden viestin vastavoimana kaikelle vihalle ja väkivallalle.

Idean Kaksikerran kirkon jouluseimestä esitti Pekka Larkela, sillä sellainen kirkosta puuttui ja sitä oli kaivattu jo pitkään. Turun Martinseurakunnan jouluseimi Kaksikerran kirkoon syntyi jouluksi 2023 yhteistyössä Taidekeskus Into ry:n Yhteisötai-deryhmän kanssa. Taideryhmää ohjasi kuvanveistäjä Sinikka Mäki-Lertola ja ryhmään kuuluivat Liisa Lehtinen, Christine Talling, Marja Kivi-rauma ja Pekka Larkela. Jouluseimeä suunniteltaessa pohdittiin aluksi, että Jeesus-lapsi sijoitettaisiin Joosefin syliin. Veistoksia tehdessä löydettiin hyvä ratkaisu, lapsi on molempi-en, sekä Marian että Joosefin sylissä. Lapsi syntyy vanhempiensa välisestä yhteydestä, kolmioon, jossa keskiös-sä on vauva. Näin myös haluttiin

korostaa isän merkitystä. Seimen rakentamisessa oli mukana myös Kaksikerta-seura. Puheenjohtaja Raimo Västinsalo rakensi eläinten syöttökaukalon ja auttoi enkelin telineiden rakentamisessa. Sep-po Muurinen toi paikallista olkea sei-meen.

Näin valmistui Kaksikerran kirkon kausi-jouluseimi, jota voi tulla katsomaan kirkon aukioloaikoina. Seimi on esillä Kaksikerran kirkossa ensimmäisestä adventista alkaen Loppiaiseen saakka. Seimen äärellä voi viivähtää omassa rauhassa.

Kaksikerran kirkko on auki:

pe 6.12. klo 12 Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus

su 8.12. klo 16 Kauneimmat joululaulut

su 15.12. klo 13 Lasten kauneimmat joululaulut

su 22.12. klo 17 Kauneimmat joululaulut Goes Pop

ti 24.12. klo 14 ja 15 Jouluaaton hartaudet

ke 25.12. klo 8 Jouluaamun jumalanpalvelus

Pekka Larkela (Martinseurakunnan seurakuntaneuvoston puheenjohtaja) ja Ilona Hägglund (Martinseurakunnan pappi)

Tuttuja vai tuntemattomia

Tiedätkö, millaisia puumerkkejä kakskertalaiset ovat käyttäneet ja mitä niillä on merkitty?

Kaksikerran kalliokaiverruksia kartoitettaessa kääntyi ajatus niihin lukuisiin merkkeihin, joita aiemmat sukupolvet ovat ympäristöön jättäneet ja joilla tahtoa tai omistusoikeutta on ilmennetty. Yksi kattavaa kartoitusta kaipaava ilmiö on puumerkkien käyttö Kaksikerran alueella. Puumerkkejä tapaa etenkin vanhoissa asiakirjoissa, mutta tiedetään, että niillä on merkitty myös omaisuutta, tarve-esineitä ja erilaisia vuorokapuloita tai apajapaikkoja.

Kiinnostus puumerkkeihin virisi eri puolilla Suomea osana kotiseututyötä jo 1900-luvun alkupuoliskolla. Monet kotiseutuyhdistykset kartoittivat alueensa puumerkit ja keräsivät kotiseutumuseoihin omistajamerkein varustettuja esineitä ja työkaluja. Toki Maarian ja Kaarinan pitäjänhistorioissa on mukana yksittäisiä puumerkkejä, jotka on liitetty Kaksikerran ja Satavan taloihin, mutta kattavaa koostetta en ole löytänyt. Myös Kaksikerran Kotiseutuyhdistyksen ylläpitämän Museotorpan kokoelmassa on esineitä, joihin on kaiverrettu omistajamerkintöjä, jotka kaipaavat lisätietoa.

Pitäjien talonpojat olivat velvollisia osallistumaan seurakuntansa omistamien rakennusten ylläpitoon ja rakentamiseen. Maarian 1600-luvun lopulla rakennetun pappilan seinähirsiin ovat talonpojat merkinneet urakkansa puumerkein. Kuva Kaarin Kurri 2024.

Siksi käännyinkin lukijoiden puoleen pyytäen tietoa tuntemistanne kaksikertalaisista puumerkeistä ja niiden käyttöpaikoista ja -tavoista. Olen koonnut oheisen listauksen pääasiassa isojakoasiakirjoissa esiintyviä ja historiankirjois-

sa olevia puumerkkejä. Vastaukset (miel-
lellään kuva mukaan) voi lähettää osoit-
teeseen kaarin.kurri@gmail.com tai
kakskertaseura@kakskertaseura.fi.

Kakserran talonpoikien puumerkkejä: kylä, talo, puumerkkiä käyttänyt henkilö, asiakirjan vuosiluku

Aatila, Erkki Erikinpoika 1739	Höytinen, Itätalo, Alexander Henricsson 1787
Aarila, Kalle Blomberg 1893	Iisala, Mats Jacobsson 1761, 1763
Artukka, Vähätalo, Itätalo, Chatarina Joh. Dotter 1779	Kaivoinen, Johan Thomasson 1784
Artukka, Vähätalo, Itätalo, Thomas Thomasson Grefvinius 1786	Kaivoinen, Carl Mondolin 1784
Artukka, Länsitalo, Isotalo, Johan Mattsson 1786	Kaivoinen, Thomas Thomasson Grefvinius 1786
Harjattula, Pekka Jaakonpoika 1624	Käikulla, Eric Mårtensson 1786
Harjattula, Eric Johansson 1779, 1783, 1784	Keikkula, Mäkilä, Heikki Heikinpoika 1814
Hylklahti, Josef Josefsson 1893	Kierlä, Hemmilä, Juha Matinpoika 1642:
Hyyritilä (Brinkhal), Henric Pettersson 1784	Kalliola, Kullela, Kalle Juhonpoika 1893
Höytinen, Ylitalo, Alexander Henricsson 1779, 1784, 1786	Laalahti, Itätalo, Johan Jöransson 1784
Höytinen, Länsitalo, Anders Michellsson 1779	Laalahti, Itätalo, Kalle Kallenpoika 1792
Höytinen, Länsitalo, Anders Michelsson 1784, 1786, 1787	Laalahti, Länsitalo, Henric Michelsson 1784
Höytinen, Jacob Andersson	Lempälä, Kustaa Kustaanpoika 1893
Höytinen, Itätalo, Alexander Henricksson 1787	Mattila (Brinkala), Matti Pekanpoika 1616
	Mattila (Brinkala), Anders Mattsson 1795
	Monnoinen, Märten Mattsson 1784
	Monnoinen, Juhani Martinpoika 1798

	Myllykylä, Alitalo, Kalle Kallenpoika 1856		Nikkilä, Anders Johansson 1786
	Myllykylä, Ylitalo, Eric Michelsson 1795		Ollila, Olavi Olavinpoika 1602
	Myllykylä Ylitalo, Kustaa Heikinpoika 1863		Sampas, Johan Mattsson 1779, 1786
	Naula, Alitalo, Karl Lindroos 1857		Sampas, Stefan Mattsson 1779, 1787
	Nikkilä, Henric Ericsson 1779		Sampas, Stefan Mattsson 1784
	Nikkilä, Carl Simonsson 1784		Tulkkila (kuuluu nykyisin Brinkalan kylään):
	Nikkilä, Länsitalo, Carl Simonsson 1786		Uusikylä, Jacob Larsson 1763
	Nikkilä, Itätalo, Anders Johansson 1784, 1786		

Lyhyt tietoisu puumerkeistä

”Puumerkki” oli satoja vuosia tärkeä omistusta osoittava merkki, jolla allekirjoitettiin sopimuksia ja vahvistettiin kauppakirjoja. Puun kanssa nimityksellä ei ole mitään tekemistä, joskin puumerkkejä on voitu myös puuhun kaivertaa. Sana tulee ruotsin kielen sanasta ”bomärke”, joka tarkoittaa asuinpaikan (talon) merkkiä. Puumerkki kuului alkujaan tietylle talolle, mutta vähitellen niistä tuli myös henkilökohtaisia. Puumerkeillä merkitsivät rakennuskohteitaan myös keskiajan tiilentekijät, kivenveistäjät ja kirvesmiehet.

Talot ja henkilöt saivat valita puumerkinsä vapaasti, kunhan aivan lähitienoilla ei ollut käytössä vastaavaa. Suoranainen kopiointi oli kuitenkin tuomittavaa ja ristiä käytettiin lähinnä kirkolle kuuluvissa taloissa. Suorat viivat olivat suosittuja, sillä niitä oli helppo kaivertaa ja piirtää. Talon puumerkki säilyi usein

Puristin, jota on todennäköisesti käytetty laivanrakennuksessa lankkujen kiinnipitoon. Kaunis puumerkki voi olla omistajan nimikirjaimista (CAT?) muotoiltu monogrammi. Kakserran Kotiseutuyhdistys, Alpo Salonen 2024.

sukupolvesta toiseen. Yleistä oli, että talosta pois muuttanut tai seuraava sukupolvi teki merkkiin pikku muutoksen; lisäsi viivan tai käänsi kenties merkin ylösalaisin. Talokohtaiset puumerkit kuuluivat taloon niin kiinteästi, että ne usein jäivät sille myös omistajan vaihtuessa.

Puumerkkejä käytettiin Suomessa ainakin 1500-luvulta lähtien. Vielä 1800-luvun jälkipuoliskolla, jolloin kirjoitustaito alkoi yleistyä, puumerkkejä käytettiin

Tyypillisesti puumerkillä varustettiin esineet, jotka saattoivat sekaantua muiden vastaaviin. Tällaisia ovat mm. kalastuksessa käytetyt verknonmerkit. Kuva Turun tuomiokirkon torin arkeologisissa kaivauksissa löydetty koho. Kuva Turun museokeskus, Irina Kaulio. Finna. ▶

Museotorpan kokoelmiin kuuluva höylä, jossa on talon (?) puumerkki, omistajan nimikirjaimet ja vuosiluku. Kuva Alpo Salonen 2024. ▼

usein rinnakkain allekirjoitusten kanssa. Lopullisesti niiden käyttö hiipui vasta 1950-luvulla.

Kaksikertaseuran lehden ja Kaksikerran kalastusmerkin yhä käytössä oleva puumerkki on 2X!

Matalan kynnyksen avointa päivätoimintaa Suvituudessa

Turun NMKY – YMCA Turku on osa 180 vuotta vanhaa maailmanlaajuisista maailman suurinta ei poliittista nuorisjärjestöä, jossa tehdään monialaisesti lapsi- ja nuorisotyötä, toiminta-alueenaan Turku lähialueineen. Harrastustoiminnan lisäksi toiminnassa kohdataan kohderyhmiä, jotka ovat jääneet tai pudonneet palveluverkkojen ulkopuolelle ja jotka tarvitsevat apua, tukea ja/tai ohjausta. Tuetaan ammatillisesti ja kehitetään järjestölähtöistä auttamista sekä vastataan yhteiskunnassa esiintyviin nuorten erityistarpeisiin.

Vuoden 2024 alusta alkaen Hirvensalossa sijaitsevan Erityisosaamiskeskus Suvituulen iso liikuntatila ja ns. Lounge-tila on ollut taas täynnä toimintaa ja vilinää. Iltaisin ja viikonloppuisin tilat ovat olleet pitkälti Turun NMKY:n omassa käytössä niin koripalloilijoiden kuin muidenkin toiminnassa olevien nuorten toimesta ja päivisin tiloissa on järjestetty terveyttä ylläpitävää ja hyvinvointia edistävää toimintaa senioreille. Päivätoiminta ikäihmisille on pysytty järjestämään Stiftelsen Eschnerska Frilasaret-

tetin ja Turun kaupungin tuella maksuttomana osallistujille. Suvituudessa sijaitsee myös Suvitupa, joka on osa Turun kaupungin Alueolohuoneverkostoa verkostoon liittyvine tapahtumineen ja tilaisuuksineen.

Fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi Suvituudessa on järjestetty yli 65-vuotiaille tarkoitettua matalan kynnyksen Liiku lähellä -toimintaa ja VoiTas (voima ja tasapaino) -toimintaa. Yhteistyössä Aivoliiton kanssa on järjestetty viikoittaisia Boccia-harjoituksia ja Lounais-Suomen Syöpäyhdistyksen asiakkaille on järjestetty heidän toiveidensa mukaista toimintaa; fyysisiä harjoitteita ja kognitiivisia taitoja ylläpitävää toimintaa pelien ja musiikin avulla.

Toimintoja Suvituudessa ohjaa liikuntalan ammattilainen, iki-ihana Merja Entonen. Saadun palautteen perusteella toiminnalla on ollut kävijöille virkistä-

vä ja voimaannuttava merkitys fyysisen kunnon parantumisen lisäksi. Moni kävijöistä on myös kokenut yksinäisyyden tunteen vähenemistä ja kiittänyt mukavan yhteisön löytämisestä.

Parhaiten Suvituulen ohjelmasta löytyy tietoa osoitteesta Suvituulen ohjelma senioreille - YMCA Turku (ymcaturku.fi) – avoin toiminta – liikunnallinen toimintakeskus Suvituuli). Vuonna 2025 Suvituudessa on lisäksi tarjolla Asukusbudjettivaroin mahdollistettuna maksutonta ”Lapset kainaloon ja vanhemmat jumppaamaan” -toimintaa sekä ”Frisbeegolfista voimailuun ja palloiluun” -toimintaa. Ensimmäisessä tarkoituksena on mahdollistaa liikuntahetki vanhemmille, huoltajille, isovanhemmille tai muille pienten lasten kanssa kotona oleville siten, että lapset voi ottaa mukaan jumppasaliin ja jumpata lapsen ehdoilla. Siellä ei ylimääräinen vilске tai meteli häiritse. Jälkimmäinen taas on lajikokeiluja ulkona ja sisällä oman kunnon ja innokkuuden mukaan ilman kilpailua tai haastavia tavoitteita.

Suvituulen liikuntatila ja Alueolohuone Suvitupa ovat tarkoitettuja kaikkien saarelaiten yhteiseksi tilaksi. Naapurustokahveja järjestetään keskiviikkoisin 13:30-15:30. Tervetuloa tutustumaan! Lisätietoa tai aikatauluja voi kysellä Rondelta, juha.ruohonen@ymca.fi.

Liiku lähellä. Kuva: Aino Ruukonen

Ohjattua liikuntaa saarilla

Edellä on kerrottu Suvituulen liikuntapalvelutarjonnasta. Saarelaisille on tarjolla ohjattua liikuntaa myös Hennalassa Ismo Kaskimäen vetämänä ja Seuraintalolla Kaksikerran Nuorisoseuran/Rita Lappalaisen ohjaamana. Alla on lyhyet kuvaukset toiminnasta.

Hennalan miesten jumppa!

Ex-vaimoni aloitti jumpat noin 30 vuotta sitten. Ensin jumpattiin Kaksikertatalolla, mutta siellä tilat olivat ahtaat ja epäkäytännölliset. Siirryttiin Kaksikerran koululle, mutta aika pian sieltäkin lähdettiin koulun sulkeuduttua sisäilmaongelmien vuoksi! Päästiin Hennalan seurakuntatalolle yläkertaan jatkamaan jumppaamista! Siellä on hikoiltu ja venytelty minunkin ohjauksessani jo yli 15 vuotta!

Maanantainen jumppatunti koostuu noin puolentuntin lämmittelystä ja toinen puolituntinen venyttelystä hyvin! Ryhmässä käy 10-12 miestä, joka on sopiva määrä kyseiseen tilaan. Hennalan yläkerrassa ei saa pomppia, koska välikaton vuorauksessa käytetyt sammaleet saattaisivat putoilla alakertaan! Jumppa onkin vähän väärä sana, koska teemme paremminkin lihashuoltoa, jossa keskitytään asentoa ja tasapainoa

ylläpitäviin lihaksiin! Ja venyttelyllä pyritään pitämään miesten ryhdit ja asennot hyvinä!

Tietysti kerran viikossa kokoontuvalle porukalle tilanne on myös sosiaalinen tapahtuma!

T: Ismo

Kaksikerran Nuorisoseura liikuttaa Seuraintalolla

- urheilukoulussa kolme-kuusivuotiaita torstaisin klo 17:30 -18:00
- aikuisten liikuntahetki on torstaisin klo 18:30-19:15 ja helmikuusta lähtien 18:00-18:45

*Tervetuloa mukaan
T: Rita p. 040 739 8166*

Kakskertaseuran tapahtumia 2024

Lehden joulunumerossa on ollut tapana katsoa, miten mennyt vuosi on tapahtumien osalta sujunut. Seuran vuosikokous hyväksyy toimintasuunnitelman, mutta siihen tulee aina joitakin pieniä muutoksia tai lisäyksiä. Toimintaa pyörittää seuran hallitus ja työvaliokunta, mutta tapahtumien järjestely on paljolti kulttuuri- ja toimintatyöryhmämme käsissä. Tässä katsauksessa asiat kerrotaan toteutumisjärjestyksessä. Tarkempaa tietoa kuvien kera löytyy kotisivujemme uutispalstalta.

Hallitus ja työvaliokunta

Kumpikin kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Kokoontumispaikkana on yleensä seuran toimintakeskus Kakskerran Seuraintalo, mutta lämpimän suven johdosta mentiin veden äärelle, kevätkauden päätös Seppo Muurisen rantasauhana Kakskerranjärven rannalla ja syyskauden aloitus Vapparin reunalla Heinänokan leirikeskukseen. Hallituksen päätöksistä on kerrottu kotisivuilla otsikolla 'Hallituksen kuulumisia'.

Neulomakerho

Kevät ja syksy harrastetaan Seuraintalolla, kesäkausi laitureilla ja terasseilla, pa-

rittomien viikkojen tiistaisin. Kokoontumisiin on vapaa pääsy, kaikki käsitöistä kiinnostuneet ovat tervetulleita. Osallistujamäärä on vaihdellut välillä 8-15. Kokoontumiset toimivat myös tarinapajoina, niissä parannetaan maailmaa sekä suunnitellaan ja keskustellaan tulevista tapahtumista.

Kirjapiiri

Kirjapiiri on linkitetty neulomakerhoon siten, että se kokoontuu kuukauden viimeisen neulomakerhon edellä tuntia ennen sitä. Ennakkoon sovitaan käsiteltävä teos, jonka joku osallistujista esittelee ja sitten keskustellaan. Myös 2x-lehdessä on ollut kirjanurkka, siellä Virve Myllymäki on antanut lukuvinkkejä esittelemällä kirjan tai pari.

31.1. Vuosikokous

Seuran vuosikokous pidettiin 31.1. Seuraintalolla. Vuosikokouskutsu julkaistiin 2x-lehdessä 2*2023, toimitettiin jäsenistölle sähköpostina ja julkaistiin kotisivuilla. Paperiversiona se oli saatavana myös kokouspaikalla, erillistä kokousvihkosta ei enää aikaisempien vuosien tapaan painettu. Sääntömääräiset asiat tuli käsiteltyä ja kaikki sujui odotusten mukai-

sesti. Viimeisen kerran hyväksyttiin erilisenä asiana Kaks kertatalon vuosikokousasiat. Talo poistui käytöstä ja sitä koskeva yhteistyösopimus partiolippukunta Kaks kerran Kaksoispisteen kanssa purettiin.

4.2. Neulereivit

Kaksipäiväinen käsitöihin ja oman kehon kuntouttamiseen sekä erinomaisiin ruokiin ja leivonnaisiin liittyvä tapahtuma kokosi kahdeksan innostunutta osallistujaa Seuraintalolle. Tällä kerralla talolla ei yövytty vaan kukin kävi välillä kotonaan nukkumassa ja aamulla jatkettiin. Mielenkiintoinen tapahtuma, jolle povattiin myös jatkoa.

11.2. Päivä paloasemalla

Avointen ovien tapahtuma, missä tutustuttiin tiloihin ja kalustoon sekä saatiin opastusta sydäniskurin käyttöön. Paikalla oli myös paljon pelejä ja kisailua lapsille.

2.3. Laulujen iltapäivä

Rami Aaltonen kitaroineen veti yhteislaulutilaisuutta. Hän oli koonnut ja monistanut tätä varten lauluvihon, mikä sisälsi tuttuja lauluja eri aihepiireistä.

Yhteislaulua Seuraintalolla. Kuva: Jarkko Koskinen

3.3. Missiotreffit Hennalassa

Koleassa säässä vietettiin Martinseurakunnan ja saarten yhdistysten yhteisesti järjestämää ulkoilutapahtumaa. Perheen pienimmille oli varattu koiravaljakkoajelua ja seuraavalle ikäryhmälle linnunpönttöjen tekoa. Vilustumista vastaan tarjolla oli lämmintä syötävää - Erän tarjoamaa riistakeittoa, makkaran ja tikkupullan paistoa sekä tietenkin kuumaa kahvia.

Kylmää oli, lämmin riistakeitto maistui. Kuva: Jarkko Koskinen

19.5. Kaatuneitten muistopäivä

Perinteistä kaatuneitten muistopäivää vietettiin runsaan 30 hengen voimin Kaks kerran kirkossa ja sankarimuistomerkillä. Kirkolliset menot hoiti seurakunta, pastorina Ilona Hägglund. Partiolaiset laskivat pienet seppeleensä kullekin 17 sankarihaudalle, minkä jälkeen seurakunta ja Kaks kertaseura laskivat kukkavihkonsa muistomerkille. Päälle juotiin Kaks kertaseuran tarjoamat kahvit.

26.5. Kotiseutukahvit

Seurantalolla juhlistettiin Kotiseutuliiton 75-vuotistaivalta kahituksen merkeissä. Talon isäntänä Seppo Muurinen avasi tilaisuuden kertomalla talon historiasta. Seuran entinen puheenjohtaja Markku Kalliomäki kertoi Kakskertaseuran roolista alueen osayleiskaavan valmistelussa ja kunniapuheenjohtajamme Markku Monnonen jatkoi kertomalla itsenäisen Kaks Kerran kunnan vaiheista ja pakkoliitoksesta Turun kaupunkiin, Kaks kertaseuran erikoisesta roolista kanta- ja kesäasukkaiden yhteenliittymänä ja suhteesta Turkuseuraan ja Kotiseutuliittoon.

Kotiseutukahvit. Kuva: Jarkko Koskinen

29.-30.6. Kaks kertapäivät

Kaks kertapäivien pääjuhlaa vietettiin Hennalassa. Helteet pitivät taukoa, mutta kauniissa ja lämpöisessä säässä päästiin silti päivää viettämään. Vetovastuu

oli Kaks Kerran Erällä, joka oli valinnut teemaksi 'Eräluonnon'. Juhlapuhujakin oli riistamies, Hannu Lähteenmäki. Hän kertoi saarten riistakannasta, mikä alkusi keskittyä hirviin, mutta 90-luvulla alkoi peura- ja kauriskanta lisääntyä. Kaatomäärissä puhutaan jo tuhansista yksilöistä, millä kanta on saatu pidettyä jotenkin hallinnassa. Uusia uhkia on nähtävissä, mm. susihavainnot ovat yhä lisääntyneet. Puheessa painottui eläinten kanssa tapahtuneet kolarit ja niistä ilmoittaminen, yhteys aina hätänumeroon 112.

Käräjäpuhujana Hannu Lähteenmäki. Kuva: Jarkko Koskinen

Käräjäosuus alkoi tämän jälkeen Kaks kertalaululla, vakioesiintyjinä Jaana Majatie laulu ja Rami Aaltonen säestys. Käräjäpuheena oli edellä esitetty juhlapuhe. Sitten oli vuoro Vuoden Kaks kertalaisen julkistamiselle ja kunnian sai Britt-Marie Juup,

monessa mukana oleva eläinaktiivi ja eläinten oikeuksien puolustaja. Hänestä on erillinen haastattelu tässä lehdessä.

Edessä oli vielä kapulan vaihto, veto vastuun siirtäminen seuraavan vuoden Kakskertapäivien vetäjälle. Se osui luontevasti Kakskertaseuralle, joka vuonna 2025 täyttää 70 vuotta.

Ponikytyksessä Kakskertapäivän juontajat Heli Ahošmäki ja Rita Lappalainen. Kuva: Piia Kramsu

28.8. Myllytalkoot

Tulevaa myllyjuhlaa varten raivattiin myllymäen kasvustoa ja siivottiin ympäristöä. Viiden hengen voimin paikat saatiin toivottuun kuntoon.

31.8. Myllyjuhla ja elotulet

Ennätyslämpimän kesän päätteeksi vietettiin myllyjuhlaa. Tapahtumaa tuli tällä kertaa viettämään ennätysmäärä saarelaisia, 41 laskettiin yhtä aikaa paikalla olleita. Duo Hauninen&Saarinen esitti merihenkisiä laulelmiä ja ensimmäisen setin jälkeen puheenjohtaja kertoi myllyn tarinaa, sen historiaa, kunnostamista ja päätymistä lahjoituksena seuran omistukseen. Myös myllyn sisätiloihin pääsi tutustumaan. Taustamusiikin soidessa

nautittiin Kakskertaseuran tarjoamat kahvit. Juhlan jälkeen lähdettiin odottelamaan illan pimentymistä ja elotulien sytyttämistä Satavan sillan kaiteeseen.

8.9. Vesibussiretki Seiliin

Martinseurakunnan kanssa yhteisesti järjestämän vesibussiretken annista pääsi nauttimaan 52 osallistujaa. Seilissä vastaanotto oli hyvä ja lämminhenkinen. Kuultiin mielenkiintoinen katsaus saaren historiaan, tutustuttiin kirkkoon ja nautittiin ruokatarjoilusta.

24.9. Eväitä arkeen

Suvituulen tiloissa järjestettiin hyvinvointitapahtuma senioreille. Monipuolisen ohjelman lisäksi useat yhdistykset

Kaks Kerran luontopolun kartta.

KAASKERRAN LUONTOPOLKU

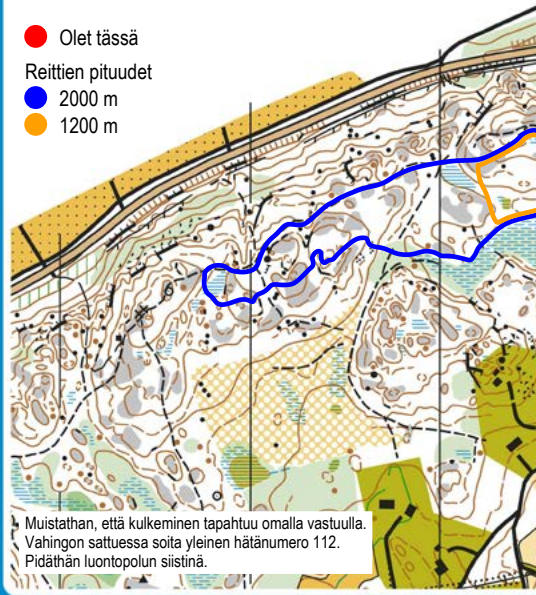
Toteuttajat: Partiolippukunta Kaks Kerran Kaksoispiste ja Turun kaupunki

● Olet tässä

Reittien pituudet

● 2000 m

● 1200 m

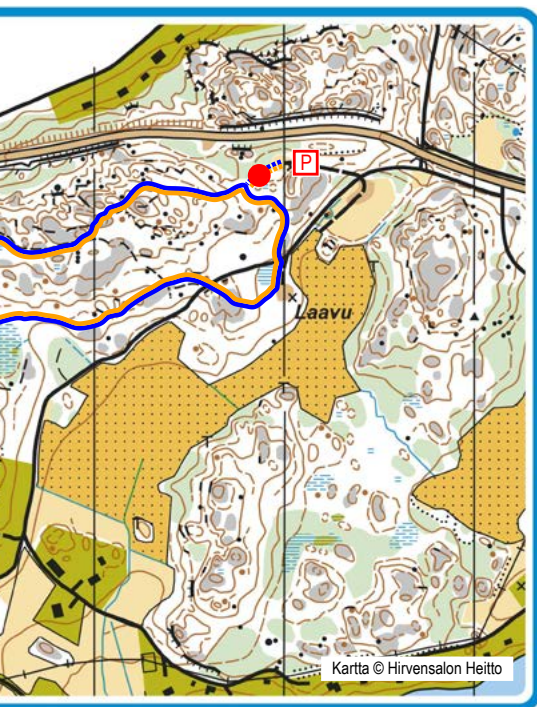

Muistathan, että kulkeminen tapahtuu omalla vastuulla.
Vahingon sattuessa soita yleinen hätänumero 112.
Pidäthän luontopolun siistinä.

ja järjestöt esittelivät toimintaansa, tavoitteena myös jäsenmäärän kasvattaminen. Saarten yhdistykset olivat hyvin esillä, me siinä mukana.

5.10. Patikkaretki

Hyyriläntien laavun maastoon on partiolaisten aloitteesta rakennettu uusi luontopolku. Ajankohtaan nähden lämpimässä, noin 15 asteen puolipilvisessä säässä, käytiin reitti kiertämässä. Polku oli pääosin helppokulkuista, muutama vähän korkeampi askelma jouduttiin laskemaan ja nousemaan, mutta pariin oli tehty irtokivistä portaat. Syksyn värit olivat upeat, sieniä oli tavattomasti pitkin matkaa ja muutamia puolukoitakin tuli poimittua. Retki päättyi laavulle, jossa paistettiin makkarat.

26.10. Sadonkorjuupäivä

Talolla vietettiin jo perinteistä sadonkorjuupäivää. Päivä on samalla varattu myös yhdistysten omien tuotteiden myyntiä varten. Erillisiä myyntipisteitä oli kymmenen ja myynnissä mm. betonisä koristeita, villasukkia, kuppikakkuja, kynttilöitä, kosmetiikkaa, omenahua, partiolaisten adventtikalentereita, tilkkutöitä, puutöitä ja Kaks kertaseuran nimikkotuotteita - viirejä, paitoja ja kasveja. Melkoinen vipinä alkoi heti kahdella, kun tapahtuma alkoi.

Keittiön puolelle oli kulttuuri- ja toimintatyöryhmän naiset järjestäneet marjaisia maistiaisja, jotka tekivät hyvin kauppansa kahvin ja teen kera.

23.11. Pikkujoulu

Hupilupa-orkesteri vauhdissa. Kuva: Piia Kramsu

Lehden painoon mennessä vietettiin Seuraintalolla Kakskertaseuran pikkujoulua. Hupilupa-bändi musisoi ja tanssitti. Harjattula oli toimittanut paikalle makoisaa syötävää ja me osallistujat pääsimme viettämään mukavaa yhdessäoloa laulun ja seurustelun myötä.

Erään osallistujan kiitokset järjestäjille: ”Tunnelma alkoi jo parkkipaikalta, kun liekit valaisivat mäkeä. Ja sisällä oli taas nähty mahdolltomasti vaivaa, koristeita ja valoja oli tehty ja asennettu iloksemme, kiitos siitä. Ruoka oli hyvää ja sitä oli riittävästi. Orkesteri soitti tanssittavaa musiikkia, eli kaikkien mukavat bileet.”

Kakskertaseura kiittää kaikkia mukana olleita, sekä juhliin osallistuneita että järjestäjiä!

Loppuvuoden tapahtumat

Lehden ilmestymisen jälkeen tulee vielä muutamia tapahtumia ennen vuoden vaihdetta. Näistä saa tarkempaa tietoa myös kotisivujemme Tapahtumat-palstalta. Osan näistä järjestämme itse, osa on yhteistoimin järjestettyjä ja jotkin ovat hyvien yhteistyökumppaniemme järjestämiä. Kaikissa olemme tavalla tai toisella mukana.

28.11. Jouluseimen rakentaminen

Kaks Kerran kirkkoon pystytettiin jouluseimi. Alkuperäisen rakensi vuosi sitten Taidekeskus Into Ry. Seimenpystytystalokoiisiin osallistui saarelaisia ja partiolaisia ajatuksella, että he voisivat jatkossa

olla niitä, jotka osaavat seimen pystyttää. Näin Taidekeskus Inton väen ei tarvitsisi tulla tulevana vuosina mukaan pystytykseen. Seurakunnasta mukana on aina kirkon suntio ja pappi.

Lammas. Kuva: Juhani Mistola

6.12. Itsenäisyyspäivän kirkko ja sankarivainajien muistaminen

Päivän lyhyt jumalanpalvelus alkaa kello 12, minkä jälkeen muistamme sodan uhreja ja erityisesti sodassa kaatuneita saarelaisia Kaks Kerran kirkon sankarihaudoilla ja -muistomerkillä. Mukana järjestelyissä Martinseurakunta, partiolippukunta Kaks Kerran Kaksoispiste ja Kaks kertaseura. Tilaisuuden jälkeen kirkkokahvit Hennalassa (Hennalantie 10, Satava).

14.12. Yhteislaulua

Rami Aaltonen laulattaa meitä Seuraintalolla klo 14 alkaen. Laulujen sanat löytyvät paikan päältä. Tauolla juodaan glögiä.

14.12. Joulumyyjäiset Museotorpalla

Museotorpan (Salmenrannantie 4, Sata-va) Joulumyyjäiset pidetään lauantaina 14.12. kello 12-15. Kaks kertaseuralla on paikalla oma myyntipöytä, missä myydään seuran tuotteita. Joululahjoiksi sopivat mm. seuran t-paita, kassit ja viirit.

15.12. Jouluaateria Hirvilammella

Jouluinen pöytä katettuna Hirvilammella (Vapparintie 692, Kaks kerta) sunnuntaina 15.12. klo 14. Tarjolla on kaikkia perinteisiä jouluruokia.

17.12. Brinkhallin metsäkirkko

Jouluinen metsäkirkko Brinkhallin maastossa (Brinkhallintie 414, Kaks kerta) tiistaina 17.12. Lähtö Brinkhallin pihalta kello 18, päätteeksi glögitarjoilu kartanon pihalla. Järjestäjinä Brinkhallin Ystävät, Kaks kerran Kaksoispiste ja Martinseurakunta.

Kaks kerran kirkon joulu

Kauneimmat joululaulut Kaks kerran kirkossa 8.12. kello 16; Ustjugov, Salakari, Mustonen

15.12. kello 13 Lasten kauneimmat joululaulut; Hannuksela, Palmunen

22.12. kello 17 Kauneimmat joululaulut Goes Pop; Ustjugov, Mustonen

Tässä tapahtumassa Kaks kertaseura tarjoaa glögiä ja pipareita huoltorakennuksella

Joulun hartaustilaisuudet

24.12. Jouluaaton hartaudet klo 14 ja 15; Mustonen, Hannuksela

25.12. klo 8 Jouluaamun jumalanpalvelus; Kuusela, Salakari

Alkuvuosi 2025

Kaks kertaseuran vuosikokous tammi-kuussa vahvistaa vuoden 2025 toimintasuunnitelman ja sen tapahtumakalenterin, mutta jo ennen tuota kokousta toiminta alkaa muutamilla tapahtumilla.

Neulomakerho toimii parittomien viikkojen tiistaisin Seuraintalolla kello 18-20 keväällä 14.1.-25.3. ja syksyllä 9.9.-16.12.. Kesällä neulotaan ulkona myöhemmin valittavissa paikoissa 3.6.-12.8..

Kirjapiiri kokoontuu tiistaisin Seuraintalolla kello 17-18 keväällä ja syksyllä seuraavina päivinä: 28.1., 25.2., 25.3., 23.9., 21.10. ja 18.11.

Kotiseutuliiton tervehdys juhlavuoden päättyessä

Kuluvana vuonna juhlittiin Kotiseutuliiton 75-vuotisuutta paikallisin ja valtakunnallisin tapahtumin. Vaan miksi ja miten tähän on päästy?

Suomen siirryttyä vuonna 1809 Ruotsilta Venäjälle, keisarin neuvonantajat ymmärsivät, ettei hyvin toimivaa uutta maan osaa kannattanut sulauttaa Venä-

jään. Siksi liitos toteutettiin autonomisena suuriruhtinaskuntana, jonne jäi voimaan Ruotsin vallan ajan lait ja paikallishallinto. Tämä mahdollisti kansalaisyhteiskunnan kehittymisen Suomessa.

Kaupunkeja hallitsivat vuosisatojen ajan raadit. Maalla maallisetkin asiat päätettiin pitäjän- eli kirkonkokouksissa.

Janne Vilkkuna signeeraa Kotiseutuliiton historiateoksia 2024. Kuva Marika Punamäki

Vuonna 1865 kunnallisasetus määräsi, että jokaisen seurakunnan alueelle tuli perustaa maalaiskunta kymmenen vuoden kuluessa. Seuraavana vuonna maaseutujen kansakouluasetus aloitti vapaaehtoisen koulujen perustamisen. Oppivelvollisuus säädettiin vuonna 1921.

Kansakouluissa opittiin keskeiset yhteisöjen omaehtoisen toiminnan taidot. Sekä miesten että naisten yleinen ja yhtäläinen valtiollinen äänioikeus säädettiin vuonna 1906, ja samaan aikaan kansalaisille annettiin yhdistymisvapaus. Kuntien päätöksenteossa äänioikeus uudistus tehtiin vuonna 1917.

Yhdistystoiminnan viriäminen johti yhteisten kokoontumistilojen rakentamiseen. Näin syntyivät nykyiset noin 2500 seurantaloa. Ensimmäinen raittiusseurantalo rakennettiin Poriin vuonna 1887, VPK:n talo Helsinkiin vuonna 1888, työväenyhdistyksen talo Turkuun vuonna 1889, nuorisoseurantalo Kauhavalle vuonna 1891 ja kotiseututalo Lounais-Hämeen Pirtti Tammelaan vuonna 1948. Kotiseutuliitto perustettiin viimeksi mainitussa toukokuussa 1949.

Kun seurantalojen yhteisöllinen ja rakennushistoriallinen arvo ymmärrettiin, eduskunta sääti vuonna 1978 niiden korjausten valtionavustusjärjestelmän. Opetusministeriö siirsi avustusten päätöksenteon valmistelun Kotiseutuliiton yhteydessä toimivalle Seurantaloasiain neuvottelukunnalle vuonna 1990, ja vuonna 2003 koko prosessi annettiin liitolle. Vuoden 2023 loppuun mennessä

avustuksia on jaettu yli 2000 talolle yhteensä noin 72 miljoonaa euroa.

Tänä vuonna järjestelmän ansiokkuus huomattiin ulkomaita myöten, ja aktiivisten kansalaisten, valtion, neuvottelukunnan ja Kotiseutuliiton yhteistyö historiallisen rakennusperinnön kunnossapidämiseksi palkittiin Euroopan kulttuuriperintöpalkinnolla.

Valtiontalouden haasteet johtivat tänä liiton juhluvuonna seurantalojen korjausavustustenkin leikkauksiin. Pyyhettä ei heitetty kehään, sillä järjestelmän jatkuvuuden turvaamiseksi liitto toteuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella vuosina 2024–2025 sekä avustusjärjestelmän vaikuttavuustutkimuksen että uudistamishankkeen.

Toivotan kaikille kotiseuduille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2025!

Janne Vilkuna
Kotiseutuliiton puheenjohtaja

MENTOR
TURKU

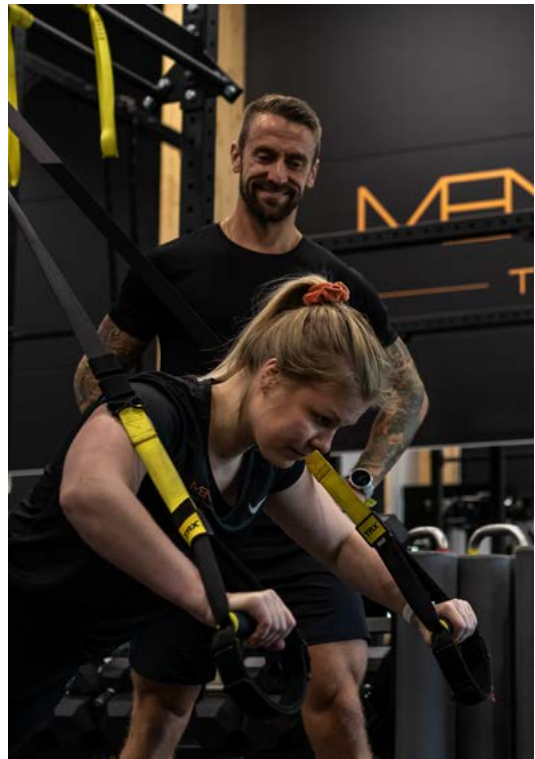
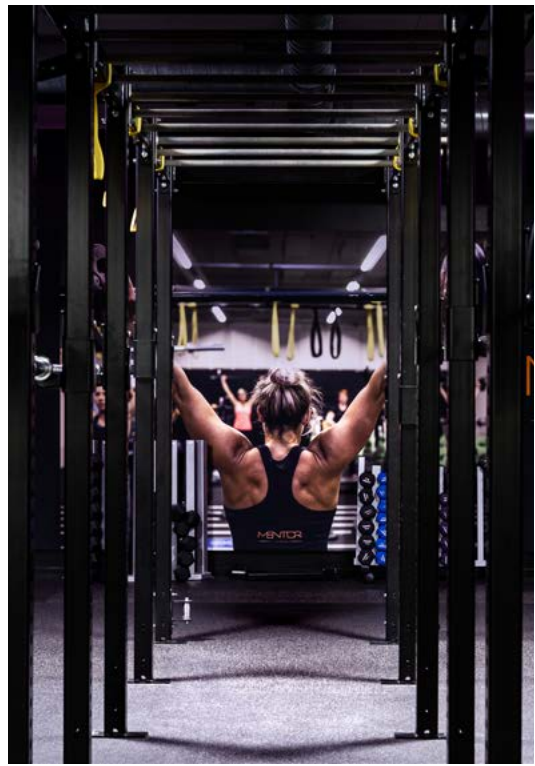
TERVETULOAA MENTOR TURKUUN!

**3KK TREENIÄ
SEKÄ VALMENTA-
JATAPAAMINEN
NYT 165€**

Harjoittelu sisältää
kuntokeskuksen
rajattoman käytön
sekä monipuoliset
ryhmäliikuntatunnit!
Nouda jäsenyys
näyttämällä tätä
tarjousta asiakas-
palvelussamme sen
aukioloaikoina!

www.mentorgym.fi
Meritalontie 2, 20900
Kekkurintie 6, 20320
Kuralankatu 2, 20540

Linnankatu 16
www.kellariravintola.fi
(02) 469 0360
info@kellariravintola.fi

MARTEKKA OY

Rantaruonankatu 4
21100 NAANTALI

**RAKENTAMISTA
AMMATTITÄIDÖLLÄ**

Jukka Ronkanen 0400 536 987
e-mail jukka.ronkanen@martekka.fi

Antti Laakso 0400 545 987
e-mail anttilaakso7@gmail.com

LIKUNNALLINEN TOIMINTAKESKUS SUVITUULI

Kaikille avointa ja maksutonta toimintaa vuonna 2025

**VAAVAT
KAINALOOON**

**VANHEMMAT
JUMPPAAN**

**TORSTAISIN KLO 10-11,
ALKAEN 15.1.2025**

Ota lapsi mukaan ja tule
suvituuleen! Vauvoilla ja
taaperoilla on tilaa olla ja
temmeltää samalla, kun
aikuiset jumppaavat.

Aikuisten ohjelma
muotoautuu osallistujien
toiveiden mukaisesti.

**MOLEMMAT TOIMINNAT TOTEUTETAAN ASUKASBUDJETIN VAROILLA JA
NE OVAT OSALLISTUJILLE MAKSUTTOMIA. MUKAAN VOIT TULLA
JOUSTAVASTI, EI ENNAKKOILMOITTAUTUMISIA!**

Liikunnallinen toimintakeskus Suvituuli
Hirvensalossa, osoitteessa Suvilinnantie 2, Turku

**FRISBEEGOLFISTA
VOIMAILUUN &
KORIKSEEN**

**MAANANTAISIN KLO 15-
16.30, ALKAEN 13.1.2025**

Ohjuttua höntsäilyä nuorille mukavassa seurassa,
koulutettujen ohjaajien ohjauksessa.

Toimintaa
Suvituulella
järjestämässä
ymca
turku

JOULUA KOHTI K-SUPERMARKET HIRVENSALON KAUTTA

Helpota loppuvuoden
pyhiä nettiostoksilla!

- Tilaa netistä
- Valitse noutoaika
- Nouda kaupalta
- Tuomme ostokset autollesi!

[K-ruoka.fi/kauppa](https://www.k-ruoka.fi/kauppa) tai K-Ruoka -sovellus
Keräilymaksu plussakortilla 4,90,- ilman plussakorttia 6,90,-

KOTIMATKASI
VARRELLA!

Juhla
kaikille aisteille

K Supermarket
HIRVENSALO

Tavallista parempi Ruokakauppa

TÄHÄN AIKAAN VUODESTA TEEMME KAIKKI KODIN KORJAUKSET JA HUOLLOT

Yli 30 vuoden kokemuksella

- Saneeraus- ja muutostyöt
- Sauna- ja kylpyhuoneremontit
- Kosteusmittaukset
- Lämpökamerakuvaukset
- Rappaus- ja seinäpinnoitukset
- Valvontatyöt rakentamiseen

SATAVAC

☎ 0400 466 700

✉ info@satavarakenne.fi

**voi
Kukka!**
Flower Shop

**Joulutunnelmaa
lähikukkakaupasta!**

0400 284882
voikukka@voikukkaflowershop.fi
www.voikukkaflowershop.fi
Stålarinkatu 33, 20810 Turku

Tervetuloa!

KAKSKERRAN SEURAIN TALO Viihtyisä perhejuhlien pitopaikka

**Tilaa 130 henkilölle Tiedustelut puh. 0503479918
Samppaantie 90, 20960 TURKU (Satavan saari)**

Täytetty karhu. Kuva: Jarkko Koskinen

*Kakskertaseura toivottaa
Raukaisaa Joulua ja
Menestystä Vuodelle 2025!*

Kuva Jaakko Tolonen

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja:

Raimo Västinsalo

raimo.vastinsalo@gmail.com

044 337 7541

Toimitussihteeri:

Jarkko Koskinen

jarkko.i.kos@gmail.com

0400 822 855

Taitto ja ulkoasu: Malla Avenius / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola

T. Nieminen Oy

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 168 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

Kuva: Mirja Rakkolainen

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Raimo Västinsalo
Mäkivaarankuja 34 , 20960 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi
www.kakskertaseura.fi
Y-tunnus 3034542-1
Seuran tilinumero FI20 5711 2740 0121 04

Hallitus

Raimo Västinsalo, puheenjohtaja
Mäkivaarankuja 34, 20960 Turku
raimo.vastinsalo@gmail.com,
puh. 044 337 7541

Seppo Muurinen, varapuheenjohtaja
Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinens@gmail.com
puh. 0400 763 822

Jarkko Koskinen, sihteeri, rahastonhoitaja
Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkko.i.kos@gmail.com
puh. 0400 822 855

Mika Eklund
mika@live.fi

Sakari Itähaarla
sakari.itahaarla@gmail.com

Liity jäseneksi!

Seuran varsinaiseksi jäseneksi voi hakea kotisivuiltamme www.kakskertaseura.fi löytyvällä lomakkeella. Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran 2x-lehti postitetaan pääjäsenille, jäsenkirjeet postitetaan sähköpostina sekä pää- että sivujäsenille. Sivujäsenet ovat pääjäsenten tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon.

Piia Kramsu
piiakramsu@gmail.com
puh. 040 779 1069

Hanna Mujunen
hanna.mujunen@outlook.com

Juha Mäki
juhamaki@jussinpesu.fi
puh. 0400 521 103

Riina Tuokko
riina.tuokko@gmail.com
puh. 0500 780 547

Pasi Vaimala
pasi.vaimala@pp.inet.fi

Kuva: Pirjo Koskinen

Kakskertaseuran myyntituotteet

KAKSKERTA 2

Saaret, ihmiset, vaiheet

ISBN 951-595-013-9 Gummerus 1995, 239 sivua

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

ISÄNNÄNVIIRI Kakskerta -viirejä

iso viiri 50 x 450 cm 80 €

pieni viiri 40 x 350 cm 70 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

Saaribaari ottaa vastaan tilauksia

VILLASUKAT

Kakskerran väreihin kudotut sukat, saatavana eri kokoja, aikuisten sukat 35 €, lasten sukat 20 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

KAKSKERRAN VAAKUNA -tarran

Hinta 3 €, tarran koko 10,5 x 9 cm

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

Kakskerran vaakunalla tai saarten kartalla varustettu kassi. Kummankin myyntihinta on 12 €. Kakskerran kartalla varustettu t-paita, useita värejä, hinta 25 €. Myynti kuten yllä.

Kauppakassi

Kaksoiskahvakassi

Paita

*Hyvää Joulua
ja
Terveellistä Uutta Vuotta
2025*

saarist
apteekki.fi

Hirvensalon
APTEEKKI